

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาพความเป็นตัวแทนของสตรีในสื่อมวลชนนั้นมีลักษณะของความเป็นวัตถุทางเพศของชาย โดยมีรากฐานมาจากนำเสนอเรื่องความงาม เรื่องเพศ ลักษณะของความเป็นฝ่ายรองรับและการที่ปราศจากพลังอำนาจ ในขณะที่เพศชายมีการแสดงออกถึงการเป็นผู้คุกคาม มีความโดดเด่น เพศชายมีการแสดงออกถึงความพึงพอใจต่อสตรีที่มีอายุน้อย มีความงาม มีความเร้าเรื่องเพศและสตรีที่มีความอ่อนแอ ซึ่งจะเห็นได้ว่าเป็นการถ่ายทอดภาพความเป็นตัวแทนของสตรีและบุรุษผ่านสื่อมวลชนที่เราพบเห็นอย่างชินตา (Julia T. Wood, 2011 : 274) หรือแม้แต่วลีที่เกี่ยวข้องกับละครซึ่งถือได้ว่าเป็นรายการประเภทหนึ่งที่น่าสนใจในรายการวิทยุโทรทัศน์ “ดูหนังดูละครแล้วย้อนดูตัว ยิ้มเยาะเล่นหัวเต๋นยั่วเหมือนฝัน” วลีที่คุ้นหูของคนไทยซึ่งมาจากวลีหนึ่งในนวนิยายเรื่อง วิมานทลายของ หม่อมเจ้าอากาศดำเกิง บทกลอนซึ่งแปลโดยกรมพระนราธิปประพันธ์พงศ์ จากโคลงกรูไบยาตของ โอมาร์ คัยยาม (ลม ตะวันตก, 2556) วลีดังกล่าวทำให้เรามองเห็นความสัมพันธ์ของละครที่เปรียบเสมือนชีวิตจริงของมนุษย์ เมื่อเราดูละครแล้วนั้นต้องย้อนดูพฤติกรรมของตนเองว่าที่ความเหมือนหรือแตกต่างจากละครอย่างไร จวบจนปัจจุบันละครโทรทัศน์ยังเป็นหนึ่งในความบันเทิงของผู้ชมรายการโทรทัศน์ซึ่งเป็นสื่อมวลชนประเภทหนึ่ง que เข้าถึงกลุ่มคนทุกเพศทุกวัย อีกทั้งยังมีโทรทัศน์ประเภทออนไลน์ที่สามารถรับชมได้ทุกเวลาทุกสถานที่เพราะมีการนำละครโทรทัศน์เผยแพร่ย้อนหลังผ่านโลกอินเทอร์เน็ต ทั้งยังเชื่อมโยงกับการที่ละครเป็นส่วนหนึ่งของการเ็นชีวิตด้วย

จากการสำรวจการใช้สื่อโทรทัศน์ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (2551) พบว่าของประชากรที่มีอายุ 6 ปีขึ้นไป พบว่า มีผู้ชมโทรทัศน์ทั้งสิ้นประมาณ 57.0 ล้านคน ในจำนวนนี้พบว่า มีผู้ชมโทรทัศน์อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลจำนวน 17.7 ล้านคน และอาศัยอยู่นอกเขตเทศบาลจำนวน 39.3 ล้านคน และร้อยละ 69.0 ของผู้ที่ชมโทรทัศน์ทั้งหมดตามลำดับ และเมื่อแยกตามประเภทรายการโทรทัศน์ที่ประชากรอายุ 6 ปีขึ้นไปชมมากที่สุด คือรายการประเภทบันเทิง ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 57.7 รองลงมา คือ ข่าว ร้อยละ 40.0 สารคดี/ความรู้ทั่วไป ร้อยละ 2.0 ความคิดเห็นหรือวิเคราะห์ ร้อยละ 0.2 รายการวิทยุเพื่อการศึกษาและธุรกิจ/โฆษณา ร้อยละ 0.1 ตามลำดับ ซึ่งสถิติดังกล่าวทำให้เห็นถึงความชัดเจนของการเข้าถึงสื่อโทรทัศน์ของประชากรไทย จากประชากรทั้งหมดในปี 2551 ซึ่งมีประมาณ 63 ล้านคน (กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2559) โดยมีผู้ชมโทรทัศน์ทั้งสิ้นประมาณ 57 ล้านคน ซึ่งมีอัตราการเข้าถึงสื่อโทรทัศน์ที่ค่อนข้างสูง อีกทั้งยังให้ความสนใจในการรับชมรายการโทรทัศน์ประเภทบันเทิงมากที่สุด

จากสถิติดังกล่าวจะเห็นได้ว่า รายการบันเทิงเป็นรายการที่ผู้ชมรับชมมากที่สุดซึ่งอาจนำมาซึ่งการเกิดอิทธิพลต่อผู้ชมรายการโทรทัศน์ได้

ละครโทรทัศน์ เป็นรายการบันเทิงประเภทหนึ่งของโทรทัศน์ที่กำเนิดขึ้นพร้อมกับการก่อตั้งสถานีโทรทัศน์แห่งแรกขึ้นในประเทศไทย เมื่อปี พ.ศ. 2498 ที่สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีช่อง 4 บางขุนพรหม ในยุคแรกละครโทรทัศน์เป็นการนำการแสดงในรูปแบบละครเวทีที่เคยได้รับความนิยมมาแสดงสดในโทรทัศน์ โดยนำเรื่องราวมาจากละครเสภา ละครอิงประวัติศาสตร์หรือละครพูดพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ 6 ยุคเฟื่องฟูของละครโทรทัศน์เกิดจากที่นักแสดงละครเวทีเริ่มเข้ามาในวงการโทรทัศน์มากขึ้น จึงทำให้มีคณะละครโทรทัศน์เพิ่มมากขึ้นตามลำดับ ต่อมาสถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 7 มีการบุกเบิกด้านละครมากขึ้น โดยมีการนำเรื่องราวจากละครเวทีภาพยนตร์และเรื่องราวที่แต่งขึ้นใหม่มาใช้เป็นบทละครโทรทัศน์โดยมีการแข่งขันกันผลิตละครเพื่อนำมาออกอากาศ (สินียา ไกรวิมล อ่างถึงใน นราพร สังข์ชัย, 2552 : 140)

ละครโทรทัศน์เป็นการสะท้อนความจริงของโลกมนุษย์ทุกยุคทุกสมัยซึ่งมีความใกล้ชิดต่อสังคมมนุษย์ สื่อมวลชนด้านวิทยุโทรทัศน์ในประเทศไทยนั้นปรากฏความแตกต่างที่เกิดขึ้นระหว่างเพศและความเป็นปิตาธิปไตยในสังคมไทยได้อย่างชัดเจนและมีรูปแบบที่หลากหลาย โดยยศ สันตสมบัติ (2548) ได้นิยามความหมายของ ปิตาธิปไตย คือ ระบบซึ่งผู้ชายในฐานะเป็นกลุ่มทางสังคมหรือสถาปนาให้มีบทบาทสถานะสูงกว่าและมีอำนาจเหนือกว่าผู้หญิง โดยในสังคมล่าสัตว์และเก็บอาหารหลายแห่งนั้นปรากฏ ความเหนือกว่าของเพศชายและการควบคุมทางสังคมถูกสร้างขึ้นและใช้บังคับผ่านความเชื่อทางศาสนาและพิธีกรรม ในสังคมอุตสาหกรรมความเหนือกว่าของเพศชายถูกสร้างและใช้บังคับโดยผ่านกฎหมาย เช่น ระบบภาษี สวัสดิการสังคม รวมทั้งทัศนคติ ค่านิยม และปฏิบัติการในชีวิตประจำวัน จากนิยามข้างต้นทำให้เราสามารถทำความเข้าใจเรื่องเพศในสังคมไทยที่ปรากฏผ่านสื่อวิทยุโทรทัศน์ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น จิตติมา ภาณุเตชะ และคณะ (2546) ได้มองถึงการทำหน้าที่ของสื่อในฐานะเป็น “ระบบความคิด” มากกว่าความถี่และความรุนแรงที่สื่อนำเสนอ โดยมองว่าการเสนอข่าวของสื่อและข้อมูลเกี่ยวกับความรุนแรงต่อผู้หญิงในการศึกษาเรื่องการฉายภาพความรุนแรงต่อผู้หญิง : วิเคราะห์หม่อมมอ่งสื่อไทย ให้ทรรศนะว่า สื่อมวลชน “ผลิตซ้ำ” ระบบความคิดหลัก 2 ระบบอยู่ตลอดเวลา อันได้แก่

1. ระบบความคิดที่เรียกว่า “ปิตาธิปไตย” หรือระบบความคิดที่ให้คุณค่าชายสูงกว่าหญิง
2. ระบบความคิดแบบทุนนิยม ที่เชื่อในเรื่องอำนาจของการผลิตการแข่งขัน การครอบงำ

ทั้งสองระบบนี้ถูกสื่อมวลชนผลิตซ้ำอยู่ตลอดเวลาและส่งผลให้ความรุนแรงต่อสตรีกลายเป็นปรากฏการณ์ธรรมดา นั่นคือ การใช้ความรุนแรงของกลุ่มคนที่เหนือกว่าในสังคมจะยังคง

สามารถดำเนินไปอย่างต่อเนื่องโดยไม่มีใครเห็นว่าเป็นความรุนแรง นอกจากนี้จิตติมา ภาณุเตชะ และคณะ (2546) กล่าวถึงการนำเสนอข้อมูลในระบบปิตาธิปไตยที่ปรากฏในสังคมและได้ถ่ายทอดผ่านสื่อมวลชนในรายการต่าง ๆ ทำให้เราพบพฤติกรรมบางอย่างที่ไม่น่าเกิดขึ้นในสังคมไทยที่ได้ขนานนามว่าเป็นสังคมแห่งเมืองพุทธ สังคมแห่งความสุขพบรอยยิ้มได้ทุกแห่งหนที่ไปเยือนบนแผ่นดินไทย โดยรอยยิ้มเหล่านั้นบางครั้งได้ถูกแปรเปลี่ยนให้กลายเป็นคราบน้ำตา ภาพแห่งความเจ็บปวดทั้งทางกายและใจผ่านการแสดงพฤติกรรมความรุนแรงต่อสตรีในหลากหลายรูปแบบและความรุนแรงต่อสตรีทั้งหลายได้ทำให้กลายเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินชีวิตสังคมจนกลายเป็นเรื่องธรรมดาสำหรับผู้ชมรายการโทรทัศน์

พฤติกรรมการเมินเฉย เฉื่อยชา ดูถูก ด่าทอ เหยียดหยาม ลบหลู่ ตบตี ตบจูบ ฉุด กระทบ กลอนลาม กักขัง ทรมาน ข่มขืน และการฆาตกรรม สิ่งเหล่านี้คือ ภาพชินตาและกริยาชินใจ ความรุนแรงในรายการโทรทัศน์หลายรูปแบบโดยการนำเสนอสารจากสื่อมวลชนออกสู่สาธารณะ ภาพ เสียง เนื้อหาและอากัปกริยาของผู้ที่ปรากฏตัวในหน้าจอโทรทัศน์ เปรียบได้กับโลกเสมือนจริงที่บางครั้งแฉกเช่นเดียวกับการถ่ายทอดภาพมาจากชีวิตจริงของมนุษย์ทั้ง การสื่อสารเชิงวัจนภาษา และอวัจนภาษา ทุกการสัมผัสผ่านการรับรู้ล้วนทำให้ผู้ชมรู้สึกคล้อยตามและมองว่าเป็นอรรถรสหนึ่งของการชมรายการโทรทัศน์ แต่แท้จริงแล้วสิ่งเหล่านี้คือการแอบแฝงในการนำเสนอความรุนแรงในรายการโทรทัศน์ การนำเสนอภาพ เนื้อหา ข้อมูลข่าวสารของความรุนแรงผ่านสื่อมวลชน โดยเฉพาะสื่อโทรทัศน์มีตั้งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่สอง ซึ่งความรุนแรงในสื่อมาพร้อมกับการพัฒนาสื่อโทรทัศน์ในช่วงประมาณทศวรรษที่ 40 (Murray, 2003) ซึ่งสอดคล้องกับบทความเรื่อง Media Violence ของ American Academy of Pediatrics (2009) พบว่าเนื้อหาของความรุนแรงนั้นมีปรากฏในสื่อทุกประเภทและทุกสื่อเต็มไปด้วยการแฝงความก้าวร้าวและรุนแรง ผู้ที่เปิดรับสื่อที่มีเนื้อหาของความรุนแรงนั้นมีความเสี่ยงสูงต่อการแสดงพฤติกรรมที่มีความรุนแรง และเมื่อเติบโตขึ้นพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมรอบตัวที่เปลี่ยนไป และประกอบไปด้วยความรุนแรงที่เพิ่มขึ้นอาจจะส่งผลให้มีความเสี่ยงในการแสดงพฤติกรรมที่มีความรุนแรงได้ ในขณะที่ ลักขมี คงลาภ (อ้างถึงในมูลนิธิสื่อมวลชนศึกษา, มปป.) ทำการศึกษาเรื่อง “การวิเคราะห์ความรุนแรงในละครโทรทัศน์” เพื่อศึกษาจำนวนรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กที่มีการนำเสนอความรุนแรงทางสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวี (ก่อนที่จะมีการใช้ระบบโทรทัศน์ดิจิตอล สถานีโทรทัศน์ทีวีสี่ช่อง 3 สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 5 สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 สถานีโทรทัศน์โมเดิร์นไนน์ทีวี (ช่อง 9) สถานีโทรทัศน์ NBT (ช่อง 11) และสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส ถูกเรียกโดยทั่วไปว่าฟรีทีวี) ผลการวิจัยพบว่ามีรายการที่นำเสนอความรุนแรงกว่า 50 รายการ จากรายการทั้งหมด 90 รายการ คิดเป็น 54.95 เปอร์เซ็นต์ โดยการนำเสนอความรุนแรงนั้น ปรากฏในมากที่สุดในการ์ตูนสำหรับเด็ก รองลงมาคือละครหรือภาพยนตร์สำหรับเด็ก และสารคดีตามลำดับ การศึกษาซึ่งพบการนำเสนอ

ลักษณะความรุนแรงที่หลากหลาย เช่น ความรุนแรงที่แสดงออกทางวาจาและสัญลักษณ์ความรุนแรงที่แสดงออกด้วยการกระทำทางร่างกาย ความรุนแรงที่เกิดจากการกระทำโดยอุบัติเหตุหรือใช้อุปกรณ์ เป็นต้น

จิตตากร ธนิกกุล (2559 : 1) กล่าวถึง ปมความขัดแย้ง ความรุนแรง และการรับรู้ของผู้ชมละครโทรทัศน์ไทยว่า การผลิตละครโทรทัศน์ที่มีเนื้อหาความรุนแรงมีผลกระทบต่อผู้รับชมทั้งทางตรงและทางอ้อม ส่งผลกระทบทางจิตใจและการลอกเลียนแบบพฤติกรรมตามลักษณะของการ เป็นคนดี และคนเลวในการทำความรุนแรง การรับชมละครที่มีเนื้อหาความรุนแรงซ้ำบ่อย และระยะยาวนานมี ผลต่อทัศนคติ ค่านิยมชมชอบในเรื่องความรุนแรง ทำให้เกิดความซาซึน นำไปสู่การมองความรุนแรงในสังคมเป็นเรื่องปกติ ซึ่งสอดคล้องกับปีทมาภรณ์ สุขสมโส (2551) ซึ่งทำการศึกษาเรื่อง ละครโทรทัศน์ที่มีผลต่อการเลียนแบบของเด็กวัยรุ่นตอนต้น ผลการวิจัยพบว่า ละครโทรทัศน์มีผลต่อพฤติกรรมการเลียนแบบของเด็กวัยรุ่นตอนต้น และภาพที่กลุ่มตัวอย่างเห็นในละครมากที่สุดคือ การใช้คำและภาษาหยาบคายของตัวละคร กลุ่มตัวอย่างชอบภาพกอดจูบของพระเอกนางเอกมากที่สุด จากผลการวิจัยดังกล่าวผู้ผลิตละครควรตระหนักถึงพฤติกรรมการเลียนแบบของวัยรุ่นกลุ่มดังกล่าว อีกทั้งอุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ และ เมธา เสรีธนาวงศ์ (2543 : 413) กล่าวถึง ผลกระทบของสื่อโทรทัศน์มีอิทธิพลต่อทัศนคติ ความคิด และจิตใจของผู้ชมอีกทั้งยังมีความสามารถในการโน้มน้าวให้เกิดพฤติกรรมคล้ายตามหรือมีอิทธิพลในการเลียนแบบพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน หากมองในประเด็นเรื่องด้านเพศและความรุนแรงพบว่า สื่อโทรทัศน์ก่อให้เกิดพฤติกรรมการเลียนแบบความรุนแรง โดยเชื่อว่าคติข่มขืนและคติการใช้ความรุนแรงหรือคติฆาตกรรมโดยผู้กระทำผิดเป็นผู้ติดรายการโทรทัศน์และตกอยู่ในอิทธิพลของเรื่องราวที่รุนแรงไร้ศีลธรรม จนนำไปสู่การก่อคดีต่างๆ แต่งานวิจัยหลายชิ้นพบว่า สื่อโทรทัศน์มีอิทธิพลต่อผู้ชมในฐานะเป็นผู้ปลูกฝังทัศนคติและความเชื่อต่างๆ มากกว่าจะทำให้เกิดการเลียนแบบพฤติกรรมโดยตรง การเสนอภาพความรุนแรงจากละครในรูปแบบที่ซ้ำ ๆ นำไปสู่การก่อให้เกิดอคติด้านเพศ สิว หรือเชื้อชาติ ซึ่งนำไปสู่ความบาดหมางอย่างไร้เหตุผล

ความรุนแรงจากละครโทรทัศน์เป็นที่ยอมรับถึงผลกระทบความรุนแรงทั้งระดับชาติและนานาชาติ โดยการที่ผู้วิจัยพยายามมองหาหนทางของการลดความรุนแรงในการชมรายการโทรทัศน์ โดยวิธีการเปรียบเหมือนหนามยอกต้องเอาหนามบ่ง Rosenkoetter , Rosenkoetter and Acock (2009) วิจัยเรื่อง Television violence: An intervention to reduce its impact on children เป็นการศึกษาเพื่อพยายามหาวิธีการลดผลกระทบของความรุนแรงที่เกิดขึ้นจากรายการโทรทัศน์ในเด็ก ผู้วิจัยดำเนินการทดสอบในชั้นเรียนที่ใช้กับเด็กจำนวน 496 คน จากนักเรียนจำนวน 32 ห้องเรียน (ระดับชั้นเรียนเกรด 1 ถึงเกรด 4) ในคาบเรียนจำนวน 28 คาบเรียนช่วงสั้น ๆ ในช่วง

เวลา 7 เดือน มีการทดสอบผู้เข้าร่วมกิจกรรมโดยการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคลก่อนที่จะทดสอบในการสร้างเหตุการณ์ 3 เหตุการณ์ โดยใช้เวลารวมถึง 8 เดือน หลังจากจบการทดสอบการแทรกแซงและเปรียบเทียบกลุ่มนักเรียนกลุ่มที่เข้าร่วมวิจัย 242 คน จาก 17 ห้องเรียนที่อยู่ในการควบคุม พบว่าการนำให้เด็กชมรายการทีวีที่มีความรุนแรงน้อยและรายการที่มีความรุนแรงเรื่องของซูเปอร์ฮีโร่ผลเหล่านี้ปรากฏทั้งหญิงและชายที่เรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และยังคงชัดเจน 8 เดือน หลังจากจบการทดสอบ ผลการวิจัยค้นพบสิ่งที่สำคัญคือ เราสามารถที่จะลดการชมรายการโทรทัศน์ที่มีความรุนแรงของเด็กได้ถ้าเราสร้างความคิดใหม่ให้เกิดขึ้นในห้องเรียน เป็นการค้นหาความคิดเชิงบวกในทางที่ถูกต้องสำหรับเด็กหญิงและชายทั้ง 4 ระดับชั้นการศึกษา การทดลองนี้ทำให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมชมรายการโทรทัศน์รวมถึงการปรับเปลี่ยนทัศนคติที่มีต่อการชมรายการโทรทัศน์ที่มีซูเปอร์ฮีโร่ที่มีความรุนแรง ต่อการศึกษาเรื่องผลกระทบนั้นต้องใช้เวลาอย่างมากในการทดสอบถึงจะสิ้นสุด

สำหรับผลกระทบที่เกิดจากการเปิดรับสื่อของละครโทรทัศน์ไทยนั้น เอกภพ อินทวิวัฒน์ (2542) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความรุนแรงในการก่ออาชญากรรมทางเพศศึกษาเฉพาะกรณีผู้ต้องขังคดีข่มขืนกระทำชำเรา โดยผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยหนึ่งของการกระทำผิดคือ การใช้ประสบการณ์และดุลยพินิจ โดยจำวิธีการกระทำความผิดมาจากภาพยนตร์หรือละครโทรทัศน์ และเอกภพ อินทวิวัฒน์มีข้อเสนอแนะว่า ทางหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพิจารณาตรวจสอบสื่อต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นภาพยนตร์หรือโทรทัศน์และสื่อธุรกิจโฆษณาต่าง ๆ ให้ละเอียดรอบครอบมากยิ่งขึ้น เพื่อเป็นการปิดกั้นโอกาสในการเรียนรู้เรื่องเพศในทางที่ไม่ถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับเมธา เสรีธนาวงศ์ (อ้างถึงในมูลนิธิสื่อมวลชนศึกษา, มปป.) กล่าวถึงการวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์รูปแบบของส่วนประกอบรายการโทรทัศน์ โดยผลการวิจัยพบว่า สื่อโทรทัศน์มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชน การเป็นตัวอย่างไม่เหมาะสม ที่อาจก่อให้เกิดการเลียนแบบทางความคิดและพฤติกรรมทั้งทางด้านบวกและด้านลบ เช่น การสร้างต้นแบบของพระเอก นางเอก ผู้ร้ายและตัวโกง การสร้างโลกแห่งความฝันและการหลีกหนีโลกแห่งความจริง

นักวิชาการที่ให้ความสำคัญในเรื่องความรุนแรงในรายการโทรทัศน์ คือ George Gerbner ซึ่งได้จัดทำโครงการที่ชื่อว่า “Cultural Indicators ” โดยศึกษาเรื่องดัชนีชี้วัดทางวัฒนธรรมด้วยการวิเคราะห์รายการโทรทัศน์ในปีคริสต์ศักราช 1967 ถึง 1968 ปีละ 1 สัปดาห์ มีการพัฒนาตารางรหัสและการให้นิยามเรื่องความรุนแรงทั้งในส่วนของการตั้งหน่วยตัวอย่างและการให้ค่ามิติต่างๆของความรุนแรงเพื่อให้เกิดความเข้าใจในเรื่องความรุนแรงของรายการโทรทัศน์ที่เกิดผลกระทบต่อผู้ชม Gerbner ได้นิยามความรุนแรงโดยทั่วไปว่า หมายถึง การแสดงออกทางสีหน้า ท่าทาง ในการทำร้ายหรือการทำร้ายโดยปราศจากอาวุธ หรือการแสดงพฤติกรรมที่กระตุ้นให้เกิดการทำร้ายเพื่อให้ได้รับบาดเจ็บหรือตาย หรือให้เกิดการทำร้ายหรือพยายามฆ่า และนำไปสู่การตกเป็นเหยื่อ

ซึ่งอาจประกอบไปด้วย การคุกคาม การใช้วัจนภาษาข่มเหง หรือ การแสดงท่าทางโดยปราศจากลักษณะที่แสดงถึงความรุนแรง โดยเน้นทำการศึกษาในเชิงปริมาณ (Cumberbatch, Jones and Lee, 1988) และในระหว่างปี ค.ศ. 1970 ถึง 1980 Gerbner และคณะ ได้มีการสำรวจข้อมูลความรุนแรงในรายการโทรทัศน์ ที่เรียกว่า Violence Profile ซึ่งได้มีการนำเสนอกรอบทฤษฎีเพื่ออธิบายผลกระทบความรุนแรงที่เกิดขึ้นจากรายการโทรทัศน์ที่มีต่อความเชื่อของประชาชน และได้ขยายความสนใจไปในเรื่องประเด็นของความรุนแรง โดยศึกษาพฤติกรรมรูปแบบอื่น ๆ ที่ปรากฏในรายการโทรทัศน์ (โครงการศึกษาและเฝ้าระวังสื่อเพื่อสุขภาวะของสังคม, 2548)

จากโครงการ “Cultural Indicators” ของ George Gerbner ทำให้เห็นว่าความรุนแรงอยู่คู่กับสื่อโทรทัศน์มาเป็นระยะเวลาที่ยาวนาน รวมถึงการปรากฏความรุนแรงในโทรทัศน์ของไทย โดยเฉพาะความรุนแรงที่ปรากฏในละครโทรทัศน์ที่มีความหลากหลายของความรุนแรง นอกจากนี้ ความรุนแรงที่นำเสนอผ่านทางโทรทัศน์นั้นมีความสำคัญและเป็นที่น่าสนใจในวงการวิจัยของศาสตร์หลายแขนง เพราะส่งผลกระทบต่อการต่อบุคคลในสังคม ซึ่งในแต่ละงานวิจัยต่างให้ความหมายของความรุนแรงแตกต่างกัน (Cumberbatch, Jones and Lee, 1988) โดยผลของการวิจัยเกี่ยวกับความรุนแรงดังกล่าวทำให้เกิดการจัดระดับเนื้อหาของความรุนแรงในรายการโทรทัศน์ โดยในสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศหนึ่งที่ตั้งใจให้ความสำคัญกับการจัดระดับเนื้อหาของความรุนแรงในรายการโทรทัศน์ จึงเริ่มให้มีการจัดระดับความรุนแรงมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1977 (Fleming, 1999) เพื่อช่วยให้ผู้ปกครองมีแนวทางคัดกรองและจัดสรรรายการสำหรับเด็กและเยาวชน

ทั้งนี้การจัดระดับความเหมาะสมของเนื้อหา (rating) มีเกณฑ์ทั่วไปที่ใช้พิจารณาในด้านมิติด้านเนื้อหาของสื่อเป็นหลัก ซึ่งมี 3 เกณฑ์ ซึ่งประกอบไปด้วย S (Sex) คือ เพศ L (Language) คือ ภาษา และ V (Violence) คือ พฤติกรรมรวมทั้งความรุนแรง (Carton, Stutman and Duran, 1996; โครงการวิจัยและพัฒนาระบบประเมินคุณภาพเนื้อหาของสื่อ, 2550) เกณฑ์การจัดระดับความเหมาะสมของเนื้อหาได้มีเกณฑ์ในการพิจารณาที่แตกต่างกันไปตามความเหมาะสมของแต่ละประเทศ เช่น การใช้หลักเกณฑ์แบบ SLVR เป็นการเพิ่มตัว R: Representative คือ ภาพตัวแทน (โครงการศึกษาและเฝ้าระวังสื่อเพื่อสุขภาวะของสังคม, 2550) นอกจากหลักเกณฑ์แบบ SLVR ยังมีการใช้เกณฑ์ด้านอื่นเป็นองค์ประกอบในการจัดเรตติ้ง ประกอบด้วย D (Dialogue) คือ บทสนทนา (Fleming, 1999 ; TV Parental Guidelines: Understanding The TV Ratings, 2012) และ FV (Fantasy Violence) คือ ภาพความรุนแรงในจินตนาการ (Linder and Gentile, 2009 ; TV Parental Guidelines: Understanding The TV Ratings, 2012) เป็นต้น

สำหรับประเทศไทยการจัดระดับความเหมาะสมของเนื้อหาของสื่อ นั้นเริ่มต้นเมื่อคณะรัฐมนตรีได้จัดทำมติคณะรัฐมนตรี ฉบับวันที่ 4 พฤศจิกายน 2546 ว่าด้วยการใช้สื่อของรัฐเพื่อ

ส่งเสริมการศึกษาและการเรียนรู้สำหรับเด็ก เยาวชนและครอบครัว และมติคณะรัฐมนตรีฉบับวันที่ 25 ตุลาคม 2548 ในการจัดตั้งคณะกรรมการสื่อสร้างสังคมไทยเพื่อทำให้เกิดสื่อสร้างสรรค์และสื่อเพื่อการศึกษาและการเรียนรู้ให้กับสังคมไทย และการจัดตั้งดังกล่าวเป็นที่มาของการสร้างเกณฑ์ชี้วัดคุณภาพเนื้อหารายการโทรทัศน์และการจัดประเภทเนื้อหารายการที่เป็นมาตรฐานวัดถึงคุณภาพเชิงการศึกษาและการเรียนรู้และเพื่อจะนำมาซึ่งสุขภาวะในสังคม (โครงการวิจัยและพัฒนาระบบประเมินคุณภาพเนื้อหาสื่อ, 2550)

เกณฑ์การจัดระดับความรุนแรงในสื่อของประเทศไทยนั้น มีการใช้เกณฑ์การพิจารณาทั้งด้านคุณภาพของรายการที่เรียกว่า +6 และการจำแนกเนื้อหาว่ารายการเหมาะสมกับผู้ชมในแต่ละช่วงวัยที่เรียกว่า -3 ซึ่งในส่วนของเกณฑ์การพิจารณาด้านคุณภาพของรายการ หรือ +6 มีองค์ประกอบคือ (แผนงานสื่อสร้างสุขภาวะเยาวชน, 2555 ; โครงการศึกษาและเฝ้าระวังสื่อเพื่อสุขภาวะของสังคม, 2550)

1. เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการคิดเป็นระบบ
2. เนื้อหาที่ส่งเสริมความรู้ในเชิงวิชาการ
3. เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาด้านคุณธรรม จริยธรรม
4. เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะในการใช้ชีวิต
5. เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ยอมรับ เข้าใจ และชื่นชมความแตกต่างและหลากหลายในสังคม
6. เนื้อหาที่ส่งเสริมการพัฒนาความสัมพันธ์ของคนในครอบครัวและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

ในส่วนของการจำแนกเนื้อหาตามช่วงวัย เป็นการชี้ว่ารายการโทรทัศน์นั้นเหมาะสมสำหรับผู้ชมในวัยใด โดยเรียกว่าเกณฑ์ -3 ซึ่งมีเกณฑ์ในการพิจารณาอยู่ 3 ด้าน (แผนงานสื่อสร้างสุขภาวะเยาวชน, 2555 ; โครงการศึกษาและเฝ้าระวังสื่อเพื่อสุขภาวะของสังคม, 2550) คือ

1. ด้านเพศ พิจารณาจากภาพ เสียงและเนื้อหา ที่อาจทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ไม่เหมาะสมในด้านการแต่งกาย การแสดงออกทางเพศ การแสดงท่าทางหรือกิริยาที่ไม่เหมาะสมทางเพศ การล่วงละเมิดทางเพศ การสนทนาหรือใช้คำพูดเกี่ยวกับเนื้อหาทางเพศที่ล่อแหลมหรือไม่เหมาะสม การสร้างทัศนคติทางลบเกี่ยวกับเนื้อหาทางเพศในประเด็นต่างๆ เช่น การเหยียดเพศ เป็นต้น

2. ด้านภาษา พิจารณาภาพ เสียงและเนื้อหา ที่อาจทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ไม่เหมาะสมในเรื่องการใช้ภาษา ไวยากรณ์ทางภาษา การใช้ภาษาที่ล่อแหลม หมิ่นเหม่ สื่อความหมายในเชิงลบ รวมถึงการใช้ภาษาที่ก้าวร้าวดูหมิ่น นำมาซึ่งการลดทอนศักดิ์และศรีของผู้ฟัง

3. ด้านพฤติกรรมและความรุนแรง (ทั้งต่อตนเอง บุคคล สิ่งของ) พิจารณาจากภาพ เสียง เนื้อหา มุมกล้อง วิธีการถ่ายทำ ที่อาจทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ไม่เหมาะสมในเรื่องพฤติกรรมที่รุนแรง หรือนำไปสู่ความรุนแรงและอันตราย

ถึงแม้ประเทศไทยได้มีการจัดระดับรายการโทรทัศน์เกิดขึ้นแต่การนำหลักเกณฑ์ดังกล่าวไปใช้นั้นยังไม่บรรลุผลของแนวทางที่ได้วางไว้ ซึ่งบางรายการมีการนำเสนอระดับของการจัดรายการโทรทัศน์ที่ไม่สอดคล้องกับเนื้อหาความเป็นจริงในการนำเสนอ จากงานวิจัยของโครงการศึกษาและเฝ้าระวังสื่อเพื่อสุขภาพทางสังคม (Media Monitor) (2550) ได้รายงานผลการศึกษารอบที่ 14 ประเด็นเรื่องเรตติ้งรายการโทรทัศน์ จุดเด่นและข้อจำกัด (ในฟรีทีวี 3,5,7,9,11 และ TITV ระหว่าง 1-7 ตุลาคม 2550) โดยโครงการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาพรวมของการจัดระดับความเหมาะสมของรายการโทรทัศน์หรือเรตติ้ง ความสอดคล้องระหว่างเนื้อหารายการกับระดับของเรตติ้งที่สถานีกำหนด รวมไปถึงการวิเคราะห์จุดเด่นและข้อจำกัดของการทดลองใช้คู่มือการจัดระดับความเหมาะสมของรายการโทรทัศน์และแลกเปลี่ยนผลการศึกษากับองค์กรเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ผลการศึกษาส่วนของภาพรวมของการจัดระดับความเหมาะสมของรายการโทรทัศน์พบว่า สัดส่วนของเรตติ้งส่วนใหญ่เน้นที่ “ท” อาจด้วยเหตุผลเพื่อกำหนดกลุ่มตลาดผู้ชมหลักมากกว่าการกำหนดตามสัดส่วนเนื้อหาที่กระจายตามลักษณะผู้ชมกลุ่มต่าง ๆ ที่น่าสนใจคือ รายการสำหรับเด็กซึ่งมีเคยมีสัดส่วนประมาณร้อยละ 10-15 ในทุกสถานี แต่ในความเป็นจริงมีการระบุเรตติ้งเพียงร้อยละ 1 เท่านั้น ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า น่าจะมีปัจจัยอื่นแทรกแซงในการกำหนดเรตติ้ง จนอาจกล่าวได้ว่าการจัดเรตติ้งในขั้นทดลองใช้ยังไม่สามารถสะท้อนภาพเนื้อหาที่เป็นจริงของรายการโทรทัศน์ โดยเฉพาะในช่วงที่ศึกษา และพบว่าบางรายการไม่จำเป็นต้องระบุเรตติ้ง ได้แก่ รายการข่าว เมื่อคำนวณสัดส่วนตัวเลขของทั้ง 2 ประเภทเรตติ้งมีค่ามากกว่าร้อยละ 90 ซึ่งทำให้เห็นภาพชัดเจนว่ารายการโทรทัศน์ทุกรูปแบบถูกจัดเรตติ้งให้เข้ามาอยู่ในระดับ “ท” หรือ สำหรับผู้ชมทั่วไป เป็นสำคัญ

ความสอดคล้องระหว่างเนื้อหารายการกับระดับของเรตติ้งที่สถานีกำหนด พบผลการศึกษาดังนี้ ร้อยละ 29.9 ของรายการทั้งหมดในฟรีทีวี เป็นรายการที่ไม่จำเป็นต้องระบุเรตติ้ง ร้อยละ 53.8 ของรายการทั้งหมดในฟรีทีวี มีเรตติ้งไม่ตรงกับการศึกษาของโครงการ ร้อยละ 16.3 ของรายการทั้งหมดในฟรีทีวี มีเรตติ้งตรงกับการศึกษาของโครงการ สถานีโทรทัศน์ช่อง 11 เป็นสถานีโทรทัศน์ที่มีรายการที่ไม่จำเป็นต้องระบุเรตติ้งมากที่สุด สถานีโทรทัศน์ช่อง 7 เป็นสถานีโทรทัศน์ที่ให้เรตติ้งในรายการต่าง ๆ ตรงกับที่โครงการตรวจวัดมากที่สุด สถานีโทรทัศน์ช่อง 3 เป็นสถานีโทรทัศน์ที่ให้เรตติ้งในรายการต่าง ๆ ไม่ตรงกับที่โครงการตรวจวัดมากที่สุด สถานีโทรทัศน์ช่อง 5 เป็นสถานีที่ให้เรตติ้งในรายการต่าง ๆ ไม่ตรงกับที่โครงการตรวจวัดในลักษณะที่ให้เรตติ้งสูง

กว่าระดับเนื้อหาที่เป็นจริง สถานีโทรทัศน์ช่อง 3 เป็นสถานีที่ให้เรตติ้งในรายการต่าง ๆ ไม่ตรงกับที่โครงการตรวจวัดในลักษณะที่ให้เรตติ้งต่ำกว่าระดับเนื้อหาที่เป็นจริง

ข้อจำกัดของระบบเรตติ้งที่ใช้ในปัจจุบันพบว่า การวางระบบการจัดระดับความเหมาะสมของเนื้อหารายการโทรทัศน์โดยมีวิธีการพิจารณาเนื้อหา 2 แบบคือ ระบบเนื้อหาที่ควรส่งเสริมและระบบเนื้อหาที่ควรจำกัด ซึ่งอาจสร้างความสับสนต่อผู้ชม ผู้ผลิตและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในระบบของเนื้อหาที่ควรจำกัดนั้นการนำเอาหน่วยวัดที่มีความแตกต่างกันในมิติ ประเด็นและลักษณะเฉพาะทางสังคมศาสตร์มารวมเอาไว้ด้วยกันในหมวดเดียวกัน ทำให้มีการกระจายเนื้อหาที่ไม่สมดุลและหยาบมากเกินไปจนขาดนัยยะสำคัญของประเด็นเนื้อหานั้น ๆ ไป ระบบการจัดระดับความเหมาะสมของเนื้อหารายการโทรทัศน์ไม่สามารถชี้วัดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมบางประเภท เพราะขาดการให้บรรณาธิบายที่ชัดเจน ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความเข้าใจผิดต่อผู้ที่ต้องใช้ระบบดังกล่าวในการจัดระดับความเหมาะสมของเนื้อหารายการ รวมไปถึงการนิยามความหมายของการจัดระดับไม่ชัดเจนนี้ยังไม่สามารถสะท้อนเนื้อหากลุ่มผู้ชมเป้าหมายที่เหมาะสมตามคำจำกัดความของรายการอย่างแท้จริง ตลอดจนไม่มีความสม่ำเสมอของการประเมิน เพราะฉะนั้นอีกแนวทางหนึ่งที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสังคมถึงแม้ว่าจะเป็นส่วนเล็กน้อยคือการจัดทำตัวชี้วัดเรื่องความรุนแรงออกมาให้เป็นรูปธรรมมากที่สุดและส่งเสริมให้เกิดการนำไปใช้งานอย่างจริงจัง

อย่างไรก็ตามการศึกษาความรุนแรงดังกล่าวนี้มุ่งเน้นไปที่กลุ่มเป้าหมายที่เป็นเด็กและเยาวชน หรือ กลุ่มเป้าหมายทั่วไป หากแต่ยังไม่ได้มีการศึกษาถึงความรุนแรงที่มีต่อสตรีในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของสังคม ทั้งนี้ในช่วงที่ผ่านมาได้เกิดกระแสเรียกร้องเกี่ยวกับสิทธิและความเสมอภาคของสตรี และได้มีการตอบรับอย่างกว้างขวางมากขึ้น จากงานวิจัยของ Collins (2011) วิจัยเรื่อง Content Analysis Of Gender Roles in Media : Where Are We Now and Where Should We Go? การศึกษาให้ความชัดเจนว่าภาพของสตรีอยู่ภายใต้การแสดงบทบาทตามที่สื่อกำหนด ภาพของสตรีที่นำเสนอผ่านสื่อทำให้เห็นปัญหาที่สำคัญบางอย่างในการตีความของสื่อและทำให้เกิดช่องว่างที่ทำให้สื่อนำเสนอเรื่องราวความรุนแรงต่อสตรี สำหรับการทำวิจัยในอนาคตนั้นควรเพิ่มการทำวิจัยเรื่องของการทดสอบผลกระทบเกี่ยวกับผู้ชมที่มีเนื้อหาบทบาทด้านเพศด้วย

ความรุนแรงต่อสตรีที่ปรากฏในละครโทรทัศน์ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของสตรีที่ต้องเผชิญความรุนแรงในครอบครัวไม่ต่างกับละครโทรทัศน์ โดยปานรัตน์ นิมตลุง (2549:169-170) วิจัยเรื่องละครโทรทัศน์ที่ปรากฏความรุนแรงต่อครอบครัวสตรี ศึกษาสตรีผ่านความรุนแรงในครอบครัว และเคยใช้บริการกับมูลนิธิเพื่อนหญิง พบว่า ความรุนแรงที่เกิดขึ้นจากประสบการณ์จริงมีลักษณะคล้ายคลึงกับความรุนแรงที่เกิดขึ้นในละคร ทั้งความรุนแรงทางด้านร่างกาย ความรุนแรงทางจิตใจ ความรุนแรงทางทางเพศ ความรุนแรงทางเศรษฐกิจและความรุนแรงทางด้านวัฒนธรรม ผลการศึกษา ยังนำเสนอว่าละครโทรทัศน์ควรมุ่งเน้นเรื่องการส่งเสริมเนื้อหาด้านศีลธรรมมากกว่าการพิทักษ์สิทธิ์แก่

สตรี จากงานวิจัยข้างต้นนี้แสดงให้เห็นว่าสื่ออย่างละครโทรทัศน์ที่ปรากฏความรุนแรงต่อสตรีนั้น ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของสตรีอย่างชัดเจน

งานวิจัยฉบับนี้ทำการวิจัยเรื่อง ความรุนแรงต่อสตรีในละครโทรทัศน์ที่ส่งผลต่อพฤติกรรม ความรุนแรงของเพศชายในเขตกรุงเทพมหานคร โดยงานวิจัยฉบับนี้เป็นการวิจัยต่อเนื่องจากงานวิจัย ของ นิรมล บางพระ (2558) เรื่อง การพัฒนาตัวชี้วัดความรุนแรงต่อสตรีในรายการโทรทัศน์ ที่ได้มี กระบวนการพัฒนาตัวชี้วัดความรุนแรงต่อสตรีในรายการโทรทัศน์ หรือ SLEV Model ทั้ง 44 ตัวชี้วัด เสร็จสิ้นเรียบร้อยแล้ว ซึ่งผู้วิจัยนำตัวชี้วัดความรุนแรงต่อสตรีดังกล่าวรวมถึงการนำระเบียบวิธีวิจัย โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ทางสถิติ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย การวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) เพื่อวิเคราะห์การจับกลุ่มหรือรวมตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ไว้ในกลุ่มเดียวกัน และใช้ ค่าสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) เพื่อวิเคราะห์คุณลักษณะและระดับของ ตัวชี้วัดความรุนแรงต่อสตรีในรายการละครโทรทัศน์ และการหาค่าสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับ วัตถุประสงค์หรือเนื้อหาการทำทดสอบกับกลุ่มประชากรเพศชายในเขตกรุงเทพมหานคร เนื่องจาก งานวิจัยของนิรมล บางพระ นั้นทำการทดสอบกับกลุ่มสตรีเพียงกลุ่มเดียวแต่ในความเป็นจริงการ เข้าถึงสื่อโทรทัศน์และการรับชมรายการโทรทัศน์ที่มีความรุนแรงต่อสตรีนั้นสามารถเข้าถึงได้ทุก เพศทุกวัย นอกจากนี้ผู้วิจัยเลือกทำการทดสอบตัวชี้วัดความรุนแรงต่อสตรีที่มีต่อรายการละครโทรทัศน์ เท่านั้น เพราะว่ารายการโทรทัศน์นั้นมีจำนวนการปรากฏภาพ เสียงและเนื้อหาของความรุนแรงต่อ สตรีในปริมาณมากต่อการนำเสนอรายการมากกว่ารายการโทรทัศน์ประเภทอื่นๆ ตามที่ปรากฏใน ผลการวิจัยของนิรมล บางพระ รวมไปถึงการใช้แนวคิด The General Aggression Model (GAM) เพื่อศึกษาพฤติกรรมของเพศชายที่เกิดจากการรับชมรายการละครโทรทัศน์ที่ปรากฏความรุนแรงต่อ สตรี

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาความรุนแรงต่อสตรีในละครโทรทัศน์ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความรุนแรง ของเพศชาย

2.2 เพื่อทดสอบตัวชี้วัดความรุนแรงต่อสตรีในรายการละครโทรทัศน์ทั้งด้านคุณลักษณะ และระดับความรุนแรงต่อสตรีในรายการละครโทรทัศน์

3. ปัญหาวิจัย

3.1 ความรุนแรงต่อสตรีในละครโทรทัศน์ส่งผลต่อพฤติกรรมความรุนแรงของเพศชายอย่างไร

3.2 ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพและปริมาณสำหรับความรุนแรงต่อสตรีในรายการละครโทรทัศน์ควรเป็นอย่างไร

4. กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดการวิจัยข้างต้นนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้ชมที่เป็นเพศชายที่เปิดรับชมรายการละครโทรทัศน์ที่ปรากฏความรุนแรงต่อสตรี โดยการแสดงผลพฤติกรรมความรุนแรงต่อสตรีของผู้ชมเพศชายที่เปิดรับชมรายการละครโทรทัศน์ที่ปรากฏความรุนแรงต่อสตรีนั้น ศึกษาโดยใช้กรอบแนวคิดทฤษฎี 2 แนวคิด คือ แนวคิดเรื่องการบ่มเพาะทางวัฒนธรรม และแนวคิด The General Aggression Model และให้ผู้ชมเพศชายวิเคราะห์ตัวชี้วัดความรุนแรงต่อสตรีในรายการโทรทัศน์ 44 ตัวชี้วัด หรือ SLEV MODEL คือ 1.ด้านเพศ (S: Sex) 2.ด้านภาษา (L: Language) 3.ด้านอารมณ์ (E: Emotion) 4. ด้านพฤติกรรมความรุนแรง (V: Violence)

5. ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัยของฉบับนี้คือ ขอบเขตการวิจัยด้านประชากร ซึ่งการวิจัยนี้ดำเนินการเก็บข้อมูลประชากรการศึกษาเพศชายในช่วงอายุ 12-60 ปี ที่เคยรับชมรายการละครโทรทัศน์ที่ปรากฏความรุนแรงต่อสตรี และอาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครเท่านั้น เนื่องจากประชากรเพศชายที่อาศัยอยู่ในจังหวัดกรุงเทพมหานครในปี พ.ศ.2558 มีจำนวน 2,695,051 คน จากประชากรเพศชายทั้งหมด 32,280,886 คนทั่วประเทศ (กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2559) ซึ่งเพียงพอที่สามารถเป็นตัวแทนของประชากรเพศชายไทยจากทั่วประเทศได้

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 ความรุนแรงต่อสตรี หมายถึง การกระทำใด ๆ ต่อสตรีทั้งที่มาจากเพศสภาพเดียวกันและต่างเพศสภาพ ประกอบด้วยความรุนแรงทางกาย ทางเพศ ทางอารมณ์ และทางภาษา โดยการใช้ทั้งวจนภาษาและอวจนภาษา รวมไปถึงการขู่ข่มขู่คุกคามว่าจะใช้ความรุนแรง การบีบบังคับหรือทำให้สูญเสียอิสรภาพโดยพลการ ทั้งนี้ไม่ว่าจะเกิดขึ้นในชีวิตสาธารณะหรือชีวิตส่วนตัว ส่งผลให้สตรีถูกรบกวนรำ ถูกเลือกปฏิบัติและถูกกีดขวางความก้าวหน้าในมิติชีวิตด้านต่าง ๆ ที่เป็นภาพสะท้อนความสัมพันธ์ทางอำนาจที่ไม่เท่าเทียมกันอันเนื่องมาจากความแตกต่างระหว่างเพศระหว่างชายหญิง หรือ ในระหว่างเพศหญิงด้วยกัน รวมถึงความแตกต่างระหว่างวัยซึ่งมีผลทำให้เกิดอันตรายหรือความเดือดร้อนทางกาย ทางเพศหรือทางจิตใจต่อสตรี

6.2 ละครโทรทัศน์ หมายถึง รายการโทรทัศน์ที่มีบทละครและเรื่องราวถ่ายทอดเรื่องราวเป็นภาพ เสียงและเนื้อหาในการนำเสนอความรุนแรงต่อสตรีทุกรูปแบบทั้งความรุนแรงทางกาย ทางจิตใจ ทางเพศ ทางภาษาที่นำเสนอผ่านทางสถานีโทรทัศน์ช่องฟรีทีวี

6.3 พฤติกรรมความรุนแรง หมายถึง การแสดงออกหรือการกระทำความรุนแรงต่อสตรี ซึ่งส่งผลมาจากการเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์ที่มีความรุนแรงต่อสตรี

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 เป็นแนวทางในการสร้างสรรค์และผลิตรายการละครโทรทัศน์ที่นำเสนอความรุนแรงต่อสตรี

7.2 เป็นแนวทางการพิจารณาการจัดเรตติ้งรายการละครโทรทัศน์ที่ปรากฏความรุนแรงต่อสตรีที่เหมาะสม

7.3 เป็นแนวทางในการสร้างวิจารณ์ญาณและความตระหนักในการรับชมรายการละคร
โทรทัศน์ของผู้ชมรายการโทรทัศน์

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี